

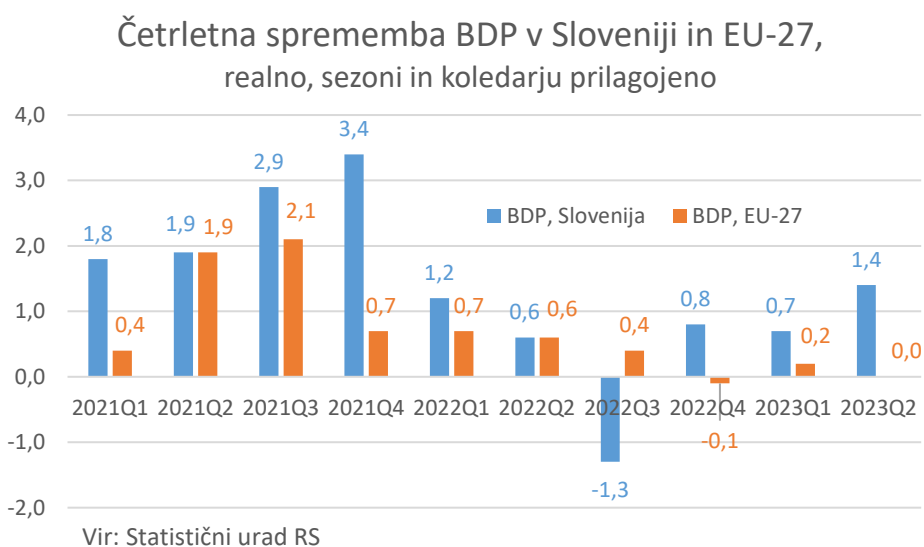


BDP v 2. četrtnetu boljši od prvih pričakovanj

31. in 32. teden leta 2023

Objave v zadnjih dveh tednih so bile v povprečju pozitivne in nad pričakovanji. Izstopal je podatek o visoki rasti BDP v Sloveniji, ki se je v 2. četrtnetu glede na prvega povečal za 1,4 % in je tako že štiri četrtneta močno presejal spremembo BDP na ravni EU-27. Ob tem je presenetljiva tudi 1,6-odstotna rast dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, ki je bila s tem celo najvišja v zadnjih šestih četrtnetih. Povezanost gibanja dodane vrednosti z porabo električne energije se je zmanjšala, pri čemer je pri tem imel učinek tudi zapoznela uskladitev cen pri proizvajalcih v industriji, ki je izvirala še iz lanske visoke rasti cen surovin in energentov. Rast gradbenih investicij se še krepi, zaskrbljujoč pa je padec pri investicijah v drugo opremo in stroje, ki so se na ravni države znižale že četrto zaporedno četrtnete.

Graf tedna: Hitrejša rast BDP v Sloveniji v zadnjih treh četrtnetih



Rast slovenskega gospodarstva v 2. četrtnetu presenečenje

Podatek o rasti BDP v 2. četrtnetu v Sloveniji je bil izrazito pozitivno presenečenje. Po podatkih, kjer je izločen vpliv sezone in koledarja (omogočajo primerjavo glede na predhodno četrtnete), je realen BDP porasel za 1,4 %, kar je bila najvišja rast v zadnjih šestih četrtnetih (leto in pol). Po 1,3-odstotnem padcu v 3. četrtnetu 2022, je ta v naslednji četrtnetih zopet naraščal, in sicer za 0,8 %, 0,7 % in še za 1,4 %.

Tretje zaporedno leto je upadel realen uvoz blaga, kar odraža manjšo rast izvoza, investicij in zalog in prvi padec potrošnje gospodinjstev (-1,9 %). Znotraj potrošnje pa je potrošnja trajnih proizvodov realno porasla (+4,3 %), drugih proizvodov pa upadla za 1,7 %. Padec bruto investicij (osnovna sredstva in zaloge) že štiri zaporedna četrtneta je izključno posledica znižanja zalog, medtem ko dinamika bruto investicij v osnovna sredstva ostaja pozitivna. Okrepila se je predvsem rast stanovanjske gradnje (+4,2 %), podobno kot v predhodnem četrtnetu in drugih zgradb in objektov (+6,8 %). Zaradi upadanja trendov tovornih prevozov padec investicij v transportno opremo (-3,4 %) po predhodnem letu in pol rasti ni bilo presenečenje. Nenavadno je, da so se investicije v drugo opremo in stroje znižale, in sicer za 4,5 % in upadajo že štiri četrtneta. To podaja precej negotovo sliko glede prihodnjih trendov v izvozu izdelkov z višjo dodano vrednostjo, saj teh brez vlaganj v avtomatizacijo ni mogoče povečevati. Potrošnja države (+1,2 %) je pozitivno vplivala na BDP. Rast izvoza blaga je bila pozitivna (+1,6 %), izvoza storitev pa negativna (-2,7 %), kar je nepričakovano glede na znižanje nominalnega izvoza na trgu EU-27 in rasti turizma (bistveni pri izvozu storitev). To pripisujemo negativnem prispevku padca izvoza transportnih storitev.

Po metodi merjenja BDP prek spremembe dodane vrednosti v dejavnosti ugotavljamo, da je bila kljub padcu industrijske proizvodnje rast dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih pozitivna (+1,6 %) oziroma celo najvišja v zadnjih šestih četrtnetih. To je po naši oceni posledica zapoznelega učinka prenosa višjih lanskih proizvodnih cen v prodajne. Rast dodane vrednosti v gradbeništvu je izjemo izstopala (+5,7 %) in je bila vsa zadnja četrtneta nad 4 %. V trgovini, transportu in gostinstvu



(enovita skupina) je dodana vrednost upadla za 0,8 %, po naši oceni pa predvsem v trgovini, medtem ko je bilo v transportu stagnacija, v gostinstvu pa rast. V drugih storitvenih dejavnostih je bila rast visoka (+1,5 %), v strokovnih, znanstvenih, tehničnih in drugih raznovrstnih dejavnostih pa je dodana vrednost stagnirala. V upravi, obrambi, izobraževanju, zdravstvu in socialnem varstvu je bila najvišja v zadnjih petih mesecih, pri 0,6 %. Vir: Statistični urad RS

Najvišja rast cen v gostinstvu, umiritev storitvene inflacije

Cene storitev pri proizvajalcih v Sloveniji so v 2. četrtnetju porasle za 1,3 % glede na predhodnega, glede na obdobje pred enim letom pa so bile višje za 6,9 %. Rast cen se je umirila po visoki rasti v 1. četrtnetju (+3,1 %), nižja je bila tudi kot pred letom, ko je znašala 3,2 % (oboje glede na predhodno četrtnetje). Letna rast cen storitev je bila najnižja po 1. četrtnetju 2022, vrh pa je dosegla v 1. četrtnetju letošnjega leta (9,0 %).

Po posameznih področjih dejavnosti so se cene glede na predhodno četrtnetje najbolj dvignile v gostinstvu (za 4,9 %), sledile so informacijske in komunikacijske dejavnosti (za 2,1 %), poslovanje z nepremičninami (za 1,7 %), druge raznovrstne poslovne dejavnosti (za 1,3 %) ter strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (za 1,0 %). V prometu in skladiščenju so cene storitev ostale nespremenjene, kar je bilo predvsem posledica nižjih cen naftnih derivatov. Znotraj gostinstva je izstopala rast cen v nastanitvenih objektih (+7,3 %), medtem ko so bile v dejavnosti strežbe jedi in pijač cene višje za 3,6 %. Vir: Statistični urad RS

Negativen naravni prirast vztraja na visokih ravneh

Demografska slika Slovenije se je medletno nekoliko izboljšala, predvsem zaradi hitrejšega zmanjševanja števila umrlih in počasnejšega upada števila rojenih oseb. V 1. polletju 2023 je v **Sloveniji umrlo** 2.581 oseb več kot se jih je **rodilo**. V enakem obdobju v dveh predhodnih letih je bil negativen naravni prirast izrazitejši (v 1. polletju 2021, 2.632 in v 1. polletju 2022, 2.890), medtem pa le-ta še vedno izrazito presega raven iz istega obdobja leta 2019 (1.318). V 1. polletju 2023 je bilo število umrlih za 6 % oz. 686 oseb nižje kot pred enim letom, število rojenih pa je bilo za 4,4 % oz. 378 oseb nižje kot v 1. polletju 2022. Zmanjševanje števila rojstev (8.583 v prvih šestih mesecih 2023 in 8.205 v 1. polletju 2022) je torej ključen izziv v družbi, ker omejuje velikost prihodnjega števila delovno aktivnih domačih državljanov in s tem negativno vpliva na prihodnjo gospodarsko rast. Negativni naravni prirast nakazuje tudi vse večjo potrebo po privabljanju tuje delovne sile. Vir: Statistični urad RS

Višje cene tekočih goriv in v turizmu ključne pri julijski rasti cen

Julija so se **cene življenjskih potrebščin v Sloveniji** povečale za 0,2 % na mesečnem nivoju, kar je za 0,1 o. t. presegalo našo oceno (0,1 %). Cene hrane so upadle že drugi mesec zapored, in sicer za 0,9 %. K padcu cen hrane so prispevale nižje cene sadja (-6,9 %) in zelenjave (-2,9 %). Močno so se zaradi sezonske razprodaje znižale cene oblačil in obutve (-6,7 %), od tega obutve za 8 % in oblačil za 6,5 %. V kategoriji stanovanja, voda, električna energija, plin in drugo gorivo so cene porasle za 0,6 %, k čemur so prispevala predvsem dražja tekoča goriva in zbiranje odpadkov (oboje +3,9 %) in oskrba z vodo (+1,5 %). Stanovanjska in gospodinjstva oprema se je pocenila za 0,5 %. Cene v kategoriji zdravstva so porasle za 0,5 %. Izstopala je zlasti rast cen farmacevtskih proizvodov (+1,7 %). V kategoriji prevoza so cene porasle za 1,2 %, pri čemer je bila po štirih mesecih ponovno zabeležena pozitivna rast cen goriv in maziv za osebna vozila (+3,6 %), ki jo pri proizvodih in storitvah za osebna vozila (+2,3 %) opazujemo že šesti mesec zapored. Cene v kategoriji komunikacij so bile višje za 0,1 %. V rekreaciji in kulturi so cene porasle za 3,5 %, predvsem zaradi že četrta zaporedni mesec višjih cen počitniških paketov (+9,6 %). V izobraževanju so se cene znižale za 0,1 %. V kategoriji restavracije in hoteli so porasle za 1,4 %, kar pripisujemo višjim cenam nastanitvenih storitev (+5 %), ki naraščajo že četrta mesec zapored. Znotraj teh je izstopala rast cen v počitniških centrih, kampih, mladinskih prenočiščih in podobnih nastanitvah (+10,2 %). Raznovrstno blago in storitve se je podražilo za 0,8 %, k čemur so prispevala dražje druge storitve (+3 %), zavarovanja (+1,2 %) in finančne storitve (+1,1 %). Pri alkoholu in tobaku na mesečni ravni ni bilo sprememb v cenah. Vir: Statistični urad RS

Potniški promet z visoko rastjo, blagovni pristaniški in letalski pa s padcem

V prvem polletju letošnjega leta so med **različnimi vrstami transporta** izstopali padci v pristaniškem blagovnem prometu, kjer je bil obseg pretovora nižji za 5 % (junijski padec v višini 13 % ga je še poglobil) in letalskem blagovnem prometu (-8 %). Promet tovornih vozil čez cestne mejne prehode je bil višji za 2,3 %, k njegovi rasti pa je prispeval predvsem preobrat v juniju (+18 %). Povsem drugačni so bili trendi v potniškem prometu. V letalskem potniškem prometu (534 tisoč ob polletju) je bila rast pri 40 %, v pristaniškem potniškem 43-odstotna (47 tisoč), v železniškem potniškem pa je bila nižja (+5,4 %, junija pa celo negativna, pri -10 %). Čez cestne mejne prehode je prešlo za 18 % več potniških vozil, v javnem linijskem prometu je bilo prepeljanih za 20 % več potnikov, v mestnem javnem linijskem prevozu pa 22 % več. Prvič je bilo registriranih za 12 % več osebnih avtomobilov



(66 tisoč), od tega za 6,7 % več novih (27 tisoč), kar pomeni, da je bila visoka rast uvoženih rabljenih vozil iz tujine. Vir: Statistični urad RS

Juljski preobrat pri izdanih gradbenih dovoljenjih

Površina stavb, za katera so bila izdana gradbena dovoljenja v Sloveniji, je bila v zadnjih treh mesecih (maj-julij 2023) medletno nižja le še za 10 % (primerjava je ustrezna zaradi visoke spremenljivosti po mesecih), medtem ko je bila do junija medletno še nižja za petino. Pri stanovanjskih stavbah je bila njihova površina nespremenjena, pri nestanovanjskih stavbah pa je bila nižja za petino (do junija za tretjino). Juljska rast pri nestanovanjskih stavbah je bila visoka in je prispevala k ublažitvi padcev v zadnjih treh mesecih. Vir: Statistični urad RS

Rast zaposlovanja se je tudi junija nadaljevala

Tudi v mesecu juniju se je **število delovnih aktivnih v Sloveniji** povečalo (+1,3 tisoč) na 935 tisoč, kar je bilo sicer podobno hitro kot v predhodnem mesecu. Na medletni ravni se rast znižuje, saj je še januarja znašala 1,9 %, v aprilu je upadla na 1,6 % in v juniju na 1,4 %. K rasti delovno aktivnih na mesečni ravni so predvsem prispevali v gradbeništvu (+480), gostinstvu (+280) in IKT dejavnostih (+740, in sicer predvsem v programiranju in svetovanju). Na drugi strani je za 320 upadlo število delovno aktivnih v predelovalnih dejavnostih, za 200 v izobraževanju in za 90 v javni upravi, obrambi in obvezni socialni varnosti. Med skupinami predelovalnih dejavnostih je najbolj upadlo število delovnih aktivnih v proizvodnji elektronskih in optičnih izdelkov (-650), naraslo pa v proizvodnji kovinskih izdelkov (+290). Vir: Statistični urad RS

Padec cen v kitajskem gospodarstvu odraža skromno realno gospodarsko rast

Cene življenjskih potrebščin so se julija na **Kitajskem** znižale za 0,3 % na medletni ravni (v juniju ni bilo sprememb). Zdrs v deflacijsko območje beležijo prvič po februarju 2021. Negativna enomesečna rast cen ni tako kritična, saj so v tem stoletju cene padale kar 30 mesecev. K padcu so prispevale nižje cene hrane (-0,5 %), pri čemer je še posebej očiteno 26-odstoten padec cen svinjine (predvsem zaradi učinka visoke osnove). Prav tako so k padcu prispevale nižje cene transportnih in komunikacijskih storitev (-4,7 %) in izdelkov ter storitev za gospodinjstva (-1,2 %). Pozitiven trend rasti cen lahko opazujemo zgolj pri **indeksu cen življenjskih potrebščin brez energije in hrane**, ki je na medletno porasel za 0,8 % in bil tako na najvišji ravni po januarju 2023. **Indeks proizvajalčevih cen** je medtem medletno upadel že deseti mesec zapored, in sicer za 4,4 %, s čimer je dosegel za 1 o. t. nižjo vrednost od junijske meritve (-5,4 %), vendar je padec kljub temu presegel ocene analitikov pri Reutersu (-4,1 %). Stagnacijske razmere v kitajskem gospodarstvu povečujejo potrebo po uporabi ekspanzivnejših fiskalnih spodbud (v 1. polovici leta se je deficit državnega proračuna celo zmanjšal) in monetarnega sproščanja (ključne kratkoročne obrestne mere je kitajska CB spustila zgolj za 0,1 o. t.), kar bi vplivalo tudi na povrnitev zaupanja kitajskih potrošnikov. Vir: National Bureau of Statistics of China, The Economist

Ponoven porast stroškovnih pritiskov

V **svetovni elektronski industriji** se **PMI** v juliju ni spremenil in je ostal na junijski ravni (47,6), kar je bilo posledica skrčenja knjige naročil. Posledično spremljamo zmanjšanje **proizvedene količine**, ki je bilo največje od junija 2020. Prvič od septembra 2022 pa so ponovno porasli cenovni pritiski pri **vhodnih cenah proizvajalcev**, ki so bili še posebej izraziti pri proizvajalcih računalniške opreme in industrijske opreme. Višje vhodne cene so še dodatno vplivalo na zmanjšanje novih nabavljenih **vhodnih količin** v proizvodnem procesu, ki traja že 12 mesecev zapored. Omenjeno je še posebej izrazito v proizvodnji industrijske elektronike in komunikacij. Že drugi mesec zapored pa so porasle tudi **prodajne cene**, ki so dosegle najvišjo stopnjo rasti po marcu 2023, kar nakazuje na uspešen prenos višjih stroškov na kupce. **Nova naročila** so se že peti mesec zapored znižala na vseh treh glavnih svetovnih trgih (ZDA, Kitajska, EU-27), predvsem zaradi šibkega povpraševanja in prisotne negotovosti na svetovnih trgih. Proizvajalci so hkrati tudi povečali **zaloge dokončanih proizvodov**, ob sočasnem znižanju **zalog nedokončanih proizvodov**, z namenom zagotovitve pravočasnih dobav ob okrepanju svetovnega povpraševanja. Vir: S&P Global

Trendu nazadovanja evropske proizvodnje ni videti konca

Pri **velikih proizvajalcih izdelkov iz bakra** je **proizvodni PMI** po rasti v juniju (50,9) v juliju znašal 49,6 in se tako prvič po januarju 2023 spustil pod mejo 50. Največ pesimizma je bilo prisotnega v Evropi, kjer je ta dosegel ravni iz maja 2020, medtem ko v Aziji in ZDA še vedno spremljamo rahel optimizem, ki se je na mesečni ravni povečal zgolj v ZDA. **Tekoča proizvodnja izdelkov iz bakra** se je minimalno zmanjšala prvič po januarju 2023. **Nova naročila** so se zmanjšala najhitreje od decembra 2022, pri čemer je bilo to največje v zadnjih devetih mesecih v Evropi in v zadnjih šestih mesecih v Aziji. **Zaposlenost** se je po



treh mesecih ponovno povečala in to v vseh treh regijah. Izstopajo ZDA, kjer ta narašča že devet mesecev zapored. Ponovna rast stroškovnih pritiskov, ki se je odrazila v višjih **vhodnih cenah**, je vplivala na najhitrejšo rast **prodajnih cen** od marca 2023. Pri **največjih proizvajalcih izdelkov iz aluminija** na začetku 2. polletja prvič po marcu 2023 zaznavajo ponoven pesimizem, kajti proizvodni PMI se je v **juliju** spustil na 49,8 (v juniju je znašal 50,6). Ključno je k temu prispevalo povečanje pesimizma v Evropi, medtem ko v ZDA in Aziji še prevladuje optimizem, ki se je na mesečni ravni nekoliko povečal. **Tekoča proizvodnja** se je zmanjšala najhitreje v zadnjih šestih mesecih, pri čemer je bilo to najizrazitejše v Evropi in zmernejše v Aziji, medtem ko se je v ZDA njena pozitivna rast nadaljevala nekoliko počasneje. **Zaposlenost** se je povečala prvič v zadnjih treh mesecih, tako v Aziji, ZDA in Evropi. Višje **vhodne cene** v proizvodnem procesu so se odrazile v ponovnem prvem zvišanju **prodajnih cen** po aprilu 2023. Pri **velikih svetovnih porabnikih jekla** se je optimizem po junijski rasti (50,8) v **juliju** zgoj minimalno zmanjšal, in sicer na 50,5. Predvsem v ZDA so beležili najhitrejšo povečanje v zadnjih treh mesecih. Rast **tekoče proizvodnje** je bila zaznana že četrti zaporedni mesec, k čemur je prispevalo zlasti njeno največje povečanje v Aziji v zadnjih desetih mesecih. **Nova naročila** so se po junijski rasti ponovno znižala. Največje znižanje je bilo prisotno v Evropi, medtem ko so se ta v Aziji povečala najpočasneje v zadnjih štirih mesecih. **Zaposlovanje** se je po treh mesecih ponovno povečalo in bilo najhitrejšo po februarju 2023. Stroškovni pritiski so se po junijskem zmanjšanju ponovno zmerno povečali predvsem v ZDA in Evropi, kar se je odrazilo v rasti **prodajnih cen** prvič po aprilu 2023. Vir: S&P Global

Ob polletju za 3,8 % nižji obseg proizvodnje

Skupna vrednost industrijske proizvodnje je bila **junija** v Sloveniji za 0,9 % višja kot v maju, ko je sicer porasla za 8,9 % (7,9 % po prvi oceni). Revidirani podatki izkazujejo izboljšanje obsega proizvodnje v vseh mesecih letošnjega leta z izjemo februarja, kar je preseгло naša pričakovanja. V predelovalnih dejavnostih se je dvignila za 0,6 %, pri čemer so bili majski podatki revidirani navzgor s 8,9 % na 9,4 %. Zmeren padec industrijske proizvodnje je bil zabeležen v rudarstvu (-3,4 %). Padec v rudarstvu je izviral iz visoke osnove v maju (+6,2 %; po prvi oceni +5,5 %) in navzdol revidiranih podatkov o aprilski proizvodnji (s +1,5 % na -4 %). V oskrbi z električno energijo, plinom in paro pa se je povišala za 4,2 %, kar je predvsem posledica nizke osnove v maju (-6,4 %; po prvi oceni -3,8 %).

V **1. polovici leta** letos je bila **skupna vrednost industrijske proizvodnje** za 3,8 % nižja kot v istem obdobju lani. Nižja je bila tako v predelovalnih dejavnostih (-1,8 %), ki predstavljajo okoli 92 % celotne industrijske proizvodnje, še zlasti pa v oskrbi z električno energijo, plinom in paro (-35,1 %) ter v rudarstvu (-31,2 %). Merjeno po **namenskih skupinah** (razdelitev na proizvode za vmesno porabo, investicije in široko porabo) je bil padec visok pri proizvodih za vmesno porabo (-11,1 %; predvsem zaradi energentov: -36,4 %, manj pa pri surovinah: -8,2 %), medtem ko je bil obseg proizvodov za investicije višji za 5,4 %, pri proizvodih za široko porabo pa za 2,5 %. Znotraj zadnjih je bila pomembna razlika v obsegu proizvodnje trajnih proizvodov za široko porabo (-7,3 %) in pri netrajnih proizvodih za široko porabo (hrana, pijača, zdravila itd.) kjer je bila prisotna rast (+5 %). Merjeno po **tehnološki zahtevnosti proizvodnje**, ki se deli od nizko do visoko tehnoloških dejavnosti, podatki kažejo, da je bila v prvih šestih mesecih rast obsega proizvodnje prisotna le pri visoko tehnološki proizvodnji (+12,8 %; zdravila, letala). Padci so bili prisotni pri srednje visoko tehnološki (-0,8 %), srednje nizko tehnološki (-6 %) in nizko tehnoloških proizvodih (-7,4 %). Pogled na dinamiko po oddelkih (**2-številična dejavnost**) razkriva, da je bila negativna rast najvišja v oskrbi z električno energijo, plinom in paro (-35,1 %), kemični industriji (-22,6 %), papirni industriji (-18,3 %), proizvodnji pohištva (-13,7 %), v obdelavi in pridelavi lesa (-13,3 %) in pri drugih raznovrstnih predelovalnih dejavnostih (-12,1 %). Med 5 in 10-odstotni padec industrijske proizvodnje je bil prisoten še v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov, kovin in kovinskih izdelkov, gume in plastike, pri pridobivanju rudnin in kamnin ter proizvodnji oblačil. Vir: Statistični urad RS

V juniju proizvodnja energije večja v EU-27

V **EU-27** se je podobno kot v Sloveniji v **juniju industrijska proizvodnja** povečala (+0,4 %) in je bila za 1,2 % nižja kot v istem mesecu lani. Na mesečni ravni je bila rast prisotna le pri energentih (+0,5 %), medtem ko je proizvodnja polproizvodov upadla za 0,8 %, strojev in naprav za 0,7 % ter potrošniških dobrin za 0,4 %. Na letni ravni je bila za 4,8 % višja pri proizvodnji strojev in naprav in za 2,1 % pri proizvodnji netrajnih potrošniških dobrin. Pri proizvodnji energije je bila nižja za 9 %. Vir: Eurostat

Nižja rast potrošnje in padec cen energentov uravnovesila trgovinsko menjavo EU-27 s svetom

V **prvem polletju** se je **vrednost izvoza držav EU-27 na zunanje trge** povečal za 4 %, medtem ko je **vrednost uvoza** upadla za 10 %, kar pomeni, da se je **primanjkljaj v menjavi blaga s svetom** v enem letu zmanjšal s 200 mrd EUR na 4 mio EUR. Med državami članicami je bila blagovna menjava višja za 2 %. Pri **primarnem blagu** se je izvoz zmanjšal za 6 %, uvoz iz tujih trgov pa za 20 %, kar je bilo povezano z nižjo porabo fosilnih energentov in nižjimi cenami. Primanjkljaj pri primarnem blagu se je tako znižal za 90 mrd EUR na 200 mrd EUR. Pri **proizvedenem blagu** se je izvoz okrepil za 6 %, uvoz pa je upadel za 4 %, kar je



izboljšalo presežek v trgovinski menjavi s to vrsto blaga s 96 na 190 mrd EUR. Izstopala je rast izvoza strojev in naprav (+15 %). Med največjimi trgovinskimi partnericami je EU-27 zmanjšala svoj primanjkljaj predvsem z Rusijo (iz 92 na 9 mrd EUR) in Kitajsko (iz 190 mrd EUR na 150 mrd EUR), kar je povezano z nižjimi cenami energentov in nižjo potrošnjo blaga. Ob tem se je presežek menjave z Združenim kraljestvom povečal (s 59 na 75 mrd EUR) kot tudi s Švico (s 17 na 27 mrd EUR). Vir: Eurostat

Znatno umirjanje cenovne dinamike v ZDA

Mesečna rast cen v ZDA je junija znašala 0,2 %, kar predstavlja ohranitev junijske stopnje rasti cen, ob čemer se je medletna inflacija močno povišala na 3,2 % (+0,2 o. t.). Cene hrane so se na mesečni ravni povišale za 0,2 %, k čemur je prispevala pospešitev rasti cen v segmentu storitev za dom (+0,3 %; v juniju brez sprememb). Pri skromnem porastu cen energije (+0,1 %) so po 5-ih zaporednih mesecih negativne rasti cen izstopale višje cene zemeljskega plina (+2 %). K julijski rasti cen so prav tako prispevale višje cene v kategoriji bivališča (+0,4 %) in zavarovanja motornih vozil (+2 %). Medtem ko so negativen doprinos k rasti cen zaznali pri cenah rabljenih vozil (-1,3 %), elektrike (-0,7 %) in zdravstvenih storitev (-0,4 %). **Osnovne cene** (brez hrane in energentov) so v juliju že drugi mesec zapored porasle za 0,2 %, kar nakazuje na stabilizacijo rasti cen. V obdobju enega leta so bile julija osnovne cene višje za 4,7 %, pri čemer se od septembra 2022 naprej (z izjemo v marcu 2023) trendno postopoma zmanjšujejo, kar lahko nakazuje na prehodno inflacijsko naravo. Vir: Bureau of Labour Statistics

Dinamika zaposlovanja najvišja v logistiki in zdravstvu

V 2. četrletju je bilo v **Sloveniji** skupaj razpisanih 23.310 **prostih delovnih mest**, kar je za 2,7 % manj (desezonirano), kot jih je bilo v 1. četrletju. Povečano povpraševanje po novi delovni sili je bilo zabeleženo v 8-ih od 18-ih dejavnosti. Največ prostih delovnih mest je bilo v gradbeništvu (4.698; +79 glede na Q1 2023) in predelovalnih dejavnostih (4.199; -691 glede na Q1 2023). V primerjavi s prejšnjim četrletjem je bilo večje povpraševanje prometu in skladiščenju (1.847 prostih delovnih mest; 260 več) ter zdravstvu in socialnem varstvu (1.172 prostih delovnih mest; 182 več). Po drugi strani pa so bili delodajalci v gostinstvu (1.891 prostih delovnih mest; -345), finančnih in zavarovalniških dejavnostih (292 prostih delovnih mest; -288) in trgovini (2.971 prostih delovnih mest; -31) nekoliko bolj zadržani pri iskanju nove delovne sile. Vir: Statistični urad RS

Nižja inflacija spet okrepila optimizem med ameriški potrošniki

Zaupanje potrošnikov v ZDA se je v juliju precej okrepilo že drug zaporedni mesec (na 71,6 iz vrednosti 64,4 v juniju) ter je doseglo najvišji nivo po oktobru 2021, na kar je imela vpliv tudi vztrajno nižja inflacija ob hkratni stabilizaciji razmer na trgu dela. Izboljšanje beležijo prav vse komponente indeksa, pri čemer so se okrepili zlasti pričakovani dolgoročni (+18 %) in kratkoročni pogoji poslovanja podjetij (+14 %). Izstopalo pa je poslabšanje zaupanja med potrošniki v nižjih dohodkovnih razredih, kar predstavlja vpliv divergence v inflacijskih stopnjah (zaradi razlik v strukturi potrošniške košarice) med različnimi dohodkovnimi razredi. V enem letu pričakujejo ameriška gospodinjstva 3,4-odstotno inflacijo (+0,1 o. t. glede na junij), ki tako še vedno vztraja nad 2,3-3 % inflacijski pričakovanji, prisotnimi v obdobju dveh let pred izbruhom pandemije. V obdobju petih letih pa potrošniki v povprečju pričakujejo 3-odstotno rast cen. Vir: University of Michigan

Dogodki v tekočem tednu: avgustovska gospodarska klima v Sloveniji

Dan objave	Objava, država, obdobje	Vir podatkov	Pomen
21. 8. 2023, ponedeljek	Indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, Slovenija, julij 2023	Statistični urad RS	Cene pri proizvajalcih po namenu porabe izdelkov in področjih dejavnosti
22. 8. 2023, torek	Plače zaposlenih pri pravnih osebah, Slovenija, junij 2023	Statistični urad RS	Gibanje (bruto, neto) plač, izplačanih v juliju
23. 8. 2023, sreda	Sestavljeni PMI, ZDA, območje evra, Japonska, Združeno kraljestvo, avgust 2023	S&P Global, au Jibun Bank	Prva ocena razpoloženje nabavnikov v predelovalnih in storitvenih dejavnostih v pomembnih razvitih gospodarstvih
23. 8. 2023, sreda	Mnenje potrošnikov, Slovenija, avgust 2023	Statistični urad RS	Razpoloženje slovenskih potrošnikov
25. 8. 2023, petek	Energetika, Slovenija, julij 2023	Statistični urad RS	Proizvodnja in poraba električne energije, oskrba z fosilnimi energenti
25. 8. 2023, petek	Prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, julij 2023	Statistični urad RS	Prihodi in prenočitve domačih in tujih turistov
25. 8. 2023, petek	Prihodek od prodaje v storitvenih dejavnostih, Slovenija, junij 2023	Statistični urad RS	Gibanje prihodkov po glavnih skupinah storitev

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS



25. 8. 2023,
petek

Gospodarska klima in poslovne
tendence, Slovenija, avgust 2023

Statistični urad RS

Poslovne tendence (predelovalne
dejavnosti, storitve, gradbeništvo,
trgovina) in mnenje potrošnikov

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi Analitike GZS

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, Slovenija, julij 2023	-0,5 % (junij 2023/maj 2023)	0,0 %	3
Mnenje potrošnikov, Slovenija, avgust 2023	-33 (julij 2023)	-31	4
Gospodarska klima, Slovenija, avgust 2023	-6,5 o. t. (julij 2023)	-6,0	4

Ključne teme v zadnjem mesecu za slovenske poslovne uporabnike

1. Katastrofalna avgustovska povodenj
2. Obrestne mere
3. Zaposlovanje tujcev
4. Pomanjkanje zaposlenih
5. Spremembe in dopolnitve veljavnega ZDR-1
6. Inflacija v prihodnjih mesecih
7. Rast plač
8. Fiskalna politika v 2024 in naprej